

Dosarul nr.3ra-1267/21

2-19095171-01-3ra-07122021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: T. Avasiloaie)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Bostan, I. Muruianu, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând recursul depus de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Dimitrov împotriva Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, persoană terță avocatul Ala Popa, cu privire la contestare actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile depuse de Ala Popa și Uniunea Avocaților din Republica Moldova, a fost casată hotărârea din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea,

c o n s t a t ă:

La 13 mai 2019, Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Ion Căpățînă, a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, persoană terță avocatul Ala Popa, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 17 decembrie 2018, a depus o plângere către Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, prin care a solicitat intentarea procedurii disciplinare, cu aplicarea sancțiunii disciplinare în privința avocatului Ala Popa, și anume retragerea licenței de activitate.

În argumentarea plângerii, a menționat că, la 11 decembrie 2018, ora 12:14, a ieșit din ședința desfășurată la Judecătoria Chișinău, sediul Central, str. N. Zelinski 13, unde a participat în calitate de petiționar, cu privire la refuzul poliției de a atrage la răspundere contravențională Xxx pentru faptul tulburării liniștii publice produs pe timp de noapte. În proces s-a alăturat și Xxx, în calitate de parte interesată.

Agentul economic a fost reprezentat de către avocatul Ala Popa, care în cadrul ședinței a furnizat informații false, contrare stării de fapt și, în esență, jignitoare,

lezându-i în fața judecătorului onoarea și demnitatea, inducând în eroare instanța, or aceste nu aveau nicio relevanță la caz.

A menționat că avocatul Ala Popa, în repetate rânduri l-a acuzat că ar persecuta continuu Xxx și în special pe administratorul Xxx, fără să indice o dovadă de constatare și confirmare a acestor acuzații.

Fiind indignat de abordările părții oponente, în coridorul instanței, cu înregistrarea video pornită pentru a proba propriile acțiuni în caz de eventual dubiu și/sau interpretări, într-un ton diplomatic și reținut, i-a comunicat avocatului Ala Popa despre inadmisibilitatea practicării metodelor ce vin să lezeze drepturile sale și a avertizat-o că ar denatura grav circumstanțele speței abordate.

A mai notat că avocatul Ala Popa s-a arătat deranjată de faptul că ar fi filmată și insistă să fie oprită înregistrarea, fără însă a invoca o normă legală în acest sens, insinuând că ar fi lezată dreptul său la viață privată și declarând că nu ar fi persoană publică, deși se afla în sediul unei instituții publice, în calitate de avocat.

Din cauza faptului că nu a oprit înregistrarea, avocatul Ala Popa l-a insultat, prin ce l-a înjosit în loc public, lezându-i onoarea și demnitatea, iar ulterior s-a îndreptat spre dânsul și l-a lovit din forță cu mapele pline cu documentele pe care le avea în mână, iar după ce acestea au căzut, l-a bruscat și a încercat insistent să-i smulgă din mână telefonul mobil cu care filma incidentul, însă nu i-a reușit din cauza că dânsul a luat o poziție de apărare, fără însă să-i riposteze.

A relatat că, la un anumit moment, avocatul Ala Popa a încetat să-l bruscheze și l-a acuzat că ar fi lovit-o peste față și peste mână, insistând asupra statutului său de avocat. Aceasta a folosit o intonație expresivă, vorbea cu voce ridicată, încercând să provoace atenția celor din jur.

În opinia reclamantului, avocatul Ala Popa, înțelegând că a fost filmată și că din înregistrarea video ar putea fi vizibil cine și în direcția cui a aplicat forța fizică, a deturnat situația, plasându-se în rolul de victimă, acuzându-l că el ar fi persoana care a aplicat forța fizică.

La scurt timp, de ei s-a apropiat paznicul instituției și doi angajați în uniforma organelor de poliție, care nu s-au implicat în conflict, adoptând o poziție neutră, fapt vizibil, iar spre sfârșitul incidentului, avocatul Ala Popa l-a acuzat că „nu este bărbat” și nu a ezitat să mai repete în voce tare insulte la adresa sa, după care a ieșit din incinta instituției, apelând pe cineva la telefon.

Reclamantul a precizat că s-a îndreptat spre cancelarie, unde dorea să ia cunoștință cu materialele dosarului și, ulterior, ieșind din cancelarie, în holul instituției a văzut-o pe Ala Popa împreună cu un agent de poliție și alte persoane, care probabil au asistat la conflictul produs. Astfel, a înțeles că Ala Popa ar fi chemat poliția pentru a depune plângere împotriva reclamantului.

A susținut că agentul de poliție a intervenit cu intenția de a depune explicații pe faptul celor întâmplate.

Toate acțiunile avocatului Ala Popa, dar și acțiunile sale au fost surprinse în înregistrare și s-au petrecut sub privirea martorilor (angajați ai instituției, justițiabili, angajații escortei), într-un loc unde există camere de monitorizare, iar înregistrarea realizată de dânsul a fost făcută publică pe rețelele de socializare, unde în mod unanim utilizatorii au condamnat comportamentul arogant, brutal și huliganic al avocatului, remarcându-se că Ala Popa a recurs la minciună și denaturare a faptelor.

A comunicat că avocatul Ala Popa și în zilele următoare a continuat să prezinte presei relatări false asupra incidentului, învinuindu-l de cele întâmplate.

Prin răspunsul nr.CED 80/19 din 05 aprilie 2019, Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova l-a informat că acțiunile avocatului Ala Popa nu întrunesc elementele unei abateri prevăzute de Legea nr.1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, Statutul profesiei de avocat și Codul deontologic, care ar servi temei de intentare a procedurii disciplinare.

Reclamantul a considerat că plângerea adresată la 17 decembrie 2018 nu a fost examinată corespunzător, obiectiv și transparent. Pârâtul nu a dat un răspuns complet, limitându-se doar la referința și plângerea depusă de avocat, fără a examina minuțios înregistrările video la care face trimitere petiționarul în plângerea depusă și fără a elibera petiționarului motivele de fapt și de drept, prin care Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova a ajuns la concluzia că în acțiunile avocatului Ala Popa lipsește temei de inițiere a procedurii disciplinare.

În contextul enunțat și cu trimitere la prevederile art.166, 167, 277, 278 din Codul de procedură civilă, Legii contenciosului administrativ și ale Legii cu privire la petiționare, a solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului de nesoluționare corespunzătoare a plângerii depuse la 17 decembrie 2018 în adresa Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din RM, privind atragerea la răspundere disciplinară a avocatului Ala Popa, cu emiterea unei decizii privind aplicarea unei sancțiuni disciplinare prevăzute de Legea nr.1260-XV din 19 iulie 2002, constatarea faptului încălcării Codului deontologic al avocatului în comportamentul avocatului Ala Popa, cu dispunerea intentării procedurii disciplinare în privința ei și repararea prejudiciului moral cauzat din contul pârâtului prin nesoluționarea corespunzătoare, în termenii stabiliți, a plângerii depuse la data de 17 decembrie 2018, în mărime de 1000 de lei.

La 06 martie 2020, Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând anularea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 01 aprilie 2019, prin care s-a decis asupra lipsei de încălcări în acțiunile avocatului Ala Popa și obligarea Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova de a adopta în privința avocatului Ala Popa o decizie de sancționare disciplinară în corespundere cu rezultatul votului consemnat în procesul-verbal nr. 6 din 01 aprilie 2019.

Prin hotărârea din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă acțiunea. A fost anulată decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 01 aprilie 2019, prin care s-a decis lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului Ala Popa și a fost obligată Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova de a adopta în privința avocatului Ala Popa decizia de sancționare disciplinară în corespundere cu rezultatul votului consemnat în procesul-verbal nr. 6 din 01 aprilie 2019.

La 26 iunie 2020, Ala Popa a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 31 iulie 2020 a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

La 08 iulie 2020, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Mihail Gafton, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, iar la 06 august 2020 a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile depuse de Ala Popa și Uniunea Avocaților din Republica Moldova, a fost casată hotărârea din 09 iunie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Alexei Dimitrov.

Prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman, a fost casată decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile depuse de Ala Popa și Uniunea Avocaților din Republica Moldova, a fost casată hotărârea din 09 iunie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Alexei Dimitrov.

La 06 iulie 2021, Alexei Dimitrov a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 24 noiembrie 2021, de către Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului Alexei Dimitrov a susținut că prin decizia sa, instanța de apel în mod eronat a ajuns la concluzia că reclamantul nu a demonstrat că i-a fost vătămat un drept concret și real identificat în sensul art.17 din Codul administrativ, prin activitatea administrativă a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților.

Totodată, a evidențiat că prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție, instanța de recurs a constatat că Alexei Dimitrov a avut dreptul să depună petiție cu privire la comportamentul avocatului Ala Popa în raport cu sine și să solicite sancționarea acesteia, or, în cadrul examinării petiției, Alexei Dimitrov a avut calitatea de participant la procedura administrativă.

La fel, prin decizia menționată supra, instanța de recurs a apreciat că declararea acțiunii lui Alexei Dimitrov ca inadmisibilă, invocându-se că reclamantul nu poate revendica încălcarea prin activitate administrativă a unui drept în sensul art.17, constituie o eroare judiciară și îngrădește dreptul lui Alexei Dimitrov la instanță, garantat de art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Recurentul a mai punctat că instanța de apel neîntemeiat a stabilit că Alexei Dimitrov nu a prezentat niciun argument că i-a fost încălcat un drept concret al său, în condițiile în care prin decizia din 14 aprilie 2021, instanța de recurs i-a recunoscut acestuia calitatea sa de petiționar și, respectiv, dreptul la petiționare.

Astfel, a consemnat că decizia instanței de apel reprezintă o sfidare a soluției adoptate de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia 14 aprilie 2021, or, instanța de recurs a remis cauza spre rejudecare anume pentru a repara o eroare judiciară constatată la examinarea anterioară a cauzei de către instanța de apel, iar la rejudecare a fost invocată în mod repetat inadmisibilitatea cererii pe motivul inexistenței dreptului vătămat în sensul art.17 din Codul administrativ.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 06 iulie 2021, în ședință publică.

La 06 iulie 2021, Alexei Dimitrov a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 78, vol.II).

Totodată, din materialele cauzei rezultă că, la 12 noiembrie 2021, lui Alexei Dimitrov i-a fost notificată, prin intermediul oficiului poștal, decizia integrală din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție (f.d. 80, vol.II).

La 24 noiembrie 2021, Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman, a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d. 84-88, vol.II).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat din 06 iulie 2021 și motivarea recursului din 24 noiembrie 2021 au fost depuse în termenul legal prevăzut la art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ.

La 07 decembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului și terței persoane copia recursului depus de Alexei Dimitrov, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 20 decembrie 2021, avocatul Ala Popa a depus referință prin care a solicitat instanței de recurs să respingă recursul declarat ca fiind neîntemeiat și să mențină decizia instanței de apel din 06 iulie 2021.

Cu referire la temeiurile invocate de către recurent, a menționat că autorul a înțeles complet eronat decizia adoptată la 06 iulie 2021 de Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, or, prin decizia indicată, acțiunea recurentului a fost declarată inadmisibilă total din alte considerente decât cele criticate în cererea de recurs, fără a contrazice, în esență, decizia din 14 aprilie 2021 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție.

Ala Popa consideră că în esență, cererea de recurs din 23 noiembrie 2021 nu conține nici un raționament de casare a hotărârii judecătorești contestate, deoarece nu combate și nu contrazice nici unul din argumentele reținute de instanța de apel în decizia din 06 iulie 2021.

A remarcat că argumentul de bază din decizia Colegiului din 06 iulie 2021, nu este faptul că Alexei Dimitrov nu a avut dreptul să conteste actul administrativ, ci persoana nominalizată nu a dovedit atât interesul, cât și aparența de drept în promovarea acțiunii, precum și nu a identificat real, actual și personal dreptul său subiectiv pretins a fi vătămat.

Totodată, a comunicat că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, la întrebarea care este dreptul care i-a fost lezat lui Alexei Dimitrov prin decizia Comisiei

pentru etică și disciplină, avocatul ultimului, după o perioadă de ezitare, a răspuns - să zicem, chiar și dreptul la apărare, acest răspuns fiind, evident, evaziv și lipsit de substanță.

În aceeași ordine de idei, consideră că instanța de apel indubitabil a avut dreptate și când a opinat, că, în acțiunea de contencios administrativ, calitatea de reclamant o poate avea doar persoana care poate revendica un drept vătămat sau libertate stabilit/stabilită de lege, căruia/căreia i se aduce atingere prin activitatea administrativă și care poate fi restabilit prin hotărâre pronunțată în caz de admitere a acțiunii. Reglementările Codului administrativ promovează acțiunile de contencios administrativ valorificate de persoane în apărarea drepturilor subiective și nicidecum nu admite *actio popularis* sau acțiuni menite să declanșeze un control judecătoresc obiectiv al actelor administrative. Promovarea unei acțiuni în justiție în contencios administrativ este condiționată de revendicarea dreptului concret subiectiv vătămat. Pentru ca un pretins interes să devină drept subiectiv, este absolut necesar ca el să apară în cadrul unui raport juridic care să creeze, în temeiul legii, o obligație în sarcina subiectului pasiv de a face o anumită activitate sau de a păstra o atitudine de ostentațiune, iar în măsura în care un interes nu apare în cadrul unui raport juridic, este necesar să intervină o prevedere legală pentru ca un interes legal să poată fi ocrotit și realizat printr-o acțiune în justiție.

Prin încheierea din 11 mai 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Alexei Dimitrov a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

În speță, completul specializat nu a considerat oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului au fost expuse cu suficientă claritate.

Verificând argumentele invocate în recurs pe baza materialelor din dosar și cele invocate în referință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194 din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor

împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că, Alexei Dimitrov, la data de 17 decembrie 2018, a înregistrat la Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, plângerea față de avocatul Ala Popa, solicitând retragerea licenței avocatului Ala Popa pentru exercitarea profesiei de avocat, în temeiul art. 25 alin. (1) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (f.d. 6-7, vol. I).

Din extrasul procesului-verbal nr. 6 al ședinței Comisiei pentru etică și disciplină, la care s-a examinat plângerea nr. 2814/18 din 17 decembrie 2018, depusă de către Alexei Dimitrov împotriva acțiunilor avocatului Ala Popa, rezultă că în cadrul ședinței membrii prezenți ai Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și secretarul comisiei, în urma deliberării au supus votului propunerea de a intenta procedura disciplinară în privința avocatului Ala Popa, în urma căreia membrii comisiei au votat: pentru intentarea procedurii disciplinare – 6 voturi, împotriva intentării procedurii disciplinare – 4 voturi, s-au abținut – 1 vot. Membrii Comisiei au concluzionat că nu poate fi intentată procedura disciplinară pe motiv că nu s-a întrunit numărul necesar de voturi. Astfel, Comisia a decis: Lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului Ala Popa (f.d. 122, 144, vol. I).

Decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. 6 din 01 aprilie 2019, pe marginea examinării plângerii în privința avocatului Ala Popa, a fost contestată de Alexei Dimitrov, inițial, la data de 13 mai 2019, cu cerere prealabilă la Uniunea Avocaților din Republica Moldova, ulterior la 15 mai 2019, în instanța de contencios administrativ.

Alexei Dimitrov a solicitat instanței de contencios administrativ anularea deciziei nr. 6 din 01 aprilie 2019 a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și obligarea Comisiei pentru etică și disciplină să adopte în privința avocatului Ala Popa decizia de sancționare disciplinară în corespundere cu rezultatul votului consemnat în procesul-verbal nr. 6 din 01 aprilie 2019.

Prin hotărârea din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă acțiunea. A fost anulată decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 01 aprilie 2019, prin care s-a decis lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului Ala Popa și a fost obligată Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova de a adopta în privința avocatului Ala Popa decizia de sancționare disciplinară în corespundere cu rezultatul votului consemnat în procesul-verbal nr. 6 din 01 aprilie 2019.

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile depuse de Ala Popa și Uniunea Avocaților din Republica Moldova, a fost casată hotărârea din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Alexei Dimitrov.

Instanța de apel în motivarea soluției sale printre altele a reținut că din textul acțiunii nu rezultă că prin actul contestat de către Alexei Dimitrov s-ar fi lezată careva drepturi și interese legitime, ori nu a prezentat argumente ce țin de încălcarea drepturilor sale personale. Ca urmare, sesizând instanța de judecată cu acțiunea în cauză, Alexei Dimitrov nu a invocat și nu a motivat care drept al său recunoscut de lege i-a fost încălcat prin activitatea administrativă a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, ori legea expres prevede regula sesizării instanței de către orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, iar dreptul vătămat reprezintă orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitatea administrativă.

Prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman, a fost casată decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Instanța supremă a conchis că Alexei Dimitrov a avut dreptul să depună o petiție cu privire la comportamentul avocatului Ala Popa în raport cu sine și să solicite sancționarea acesteia, iar decizia, prin care s-a respins petiția lui Alexei Dimitrov constituie un act administrativ defavorabil acestuia și potrivit Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, Regulamentului de organizare și funcționare al Uniunii Avocaților din Republica Moldova aprobat prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 27 mai 2016, dar și în conformitate cu art. 189 alin. (1) din Codul administrativ poate fi contestat în instanța de contencios administrativ.

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate, s-a concluzionat că, instanța de apel eronat a declarat acțiunea lui Alexei Dimitrov ca fiind inadmisibilă, invocând că, reclamantul nu poate revendica încălcarea prin activitatea administrativă a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile depuse de Ala Popa și Uniunea Avocaților din Republica Moldova, a fost casată hotărârea din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Alexei Dimitrov.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Alexei Dimitrov nu a prezentat nici un argument fondat prin care să motiveze și să justifice explicit în plan procesual care sunt în concret drepturile acestuia atinse prin adoptarea actului administrativ contestat.

De asemenea, instanța de apel a statuat că, la caz, în privința reclamantului Alexei Dimitrov nu poate fi vorba de un act administrativ individual defavorabil emis de Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților, prin prisma art.11 din Codul administrativ.

Instanța de apel a reiterat că reclamantul nu a demonstrat că i-a fost vătămat un drept concret și real identificat în sensul art.17 Cod administrativ prin activitatea administrativă a Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților.

Analizând motivarea Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs relevă că în motivarea deciziei din 14 aprilie 2021, prin care a fost admis recursul depus de Alexei Dimitrov și a fost casată decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată,

Curtea Supremă de Justiție a dezbătut aspectul ce ține de dreptul reclamantului de a revendica încălcarea prin activitatea administrativă a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, concluzionând că decizia, prin care s-a respins petiția lui Alexei Dimitrov constituie un act administrativ defavorabil acestuia.

Ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 - 125).

Respectiv, deși temei de casare a deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău de către Curtea Supremă de Justiție a servit concluzia instanței de apel privind lipsa dreptului vătămat al reclamantului, totuși prin decizia din 06 iulie 2021, instanța de apel în mod repetat a declarat acțiunea inadmisibilă, la fel concluzionând asupra lipsei dreptului reclamantului în sensul art. 17 din Codul administrativ.

La caz, instanța de recurs reține că potrivit art.11 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art.20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Art. 39 al Codului administrativ prevede că, Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Deci, Alexei Dimitrov, la data de 17 decembrie 2018, a înregistrat la Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, plângerea față de avocatul Ala Popa, solicitând examinarea prin prisma Codului deontologic al Avocaților di Republica Moldova a comportamentului avocatului Ala Popa, în raport cu sine.

Conform art. 35 alin. (1)-(2), (6) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, din care fac parte toți membrii barourilor din țară. (2) Uniunea Avocaților este persoană juridică, are patrimoniu și buget propriu. În cadrul Uniunii Avocaților se constituie și funcționează: a) Comisia de licențiere a profesiei de avocat; b) Comisia pentru etică și disciplină; c) Comisia de cenzori; d) secretariatul.

Potrivit articolului 44 alin. (1), (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, Comisia pentru etică și disciplină este compusă din 11 avocați, dintre care 6 sunt aleși de Congres dintre avocați cu o vechime în profesie de cel puțin 5 ani, iar 5 sunt delegați de barouri. Comisia pentru etică și disciplină: a) examinează plângerile privind acțiunile avocaților și avocaților stagiați; b) analizează cazurile de încălcare de către avocați și avocații stagiați a disciplinei și a normelor de etică profesională; c) intenționează proceduri disciplinare în privința avocaților și avocaților stagiați; d) adoptă

decizii corespunzătoare în procedura disciplinară; e) aprobă modelul declarației sub jurământ și al chestionarului de evaluare a bunei reputații.

Articolul 56 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19.07.2002 indică că petițiile referitoare la acțiunile avocaților, precum și informația cu privire la abaterile disciplinare comise de avocat în timpul exercitării atribuțiilor profesionale, se examinează de către Comisia pentru etică și disciplină. În cazul existenței unor temeiuri suficiente, comisia dispune efectuarea unui control. Controlul se efectuează de către membrii comisiei sau se pune în sarcina baroului.

Astfel, cadrul legal citat, indică fără echivoc că Alexei Dimitrov a depus o petiție Comisiei pentru etică și disciplină împotriva acțiunilor avocatului Ala Popa, pretinzând că i-au afectat drepturile legitime ale petiționarului. Respectiv, în temeiul legii Alexei Dimitrov are calitatea de petiționar.

Conform art. 9 alin. (1) din Codul administrativ prin petiție se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică.

Articolul 69 alin. (2) din Codul administrativ prevede că în cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

În conformitate cu art. 44 alin. (1) din Codul administrativ participanți la procedura administrativă sunt: autoritatea publică, orice persoană fizică și juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum și orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă.

Conform art. 78 alin. (1) din Codul administrativ procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ.

Prin decizia din 01 aprilie 2019, a fost examinată plângerea nr. 2814/18 din 17 decembrie 2018, depusă de către Alexei Dimitrov împotriva acțiunilor avocatului Ala Popa, și a fost respinsă solicitarea de intentare a procedurii disciplinare (f.d. 122, 144, vol. I).

Conform art. 57 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, indică că decizia Comisiei pentru etică și disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare poate fi contestată în contencios administrativ.

Prevederi similare se regăsesc și în art. 48 alin. 28 din Statutul profesiei de avocat și în pct. 13 al art. 48 din Regulamentul de organizare și funcționare al Uniunii Avocaților din Republica Moldova, aprobat prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 27 mai 2016, cu modificările ulterioare, care a stipulat expres „Deciziile Comisiei pentru etică și disciplină pot fi contestate în contencios administrativ”. Deciziile Comisiei pentru etică și disciplină se publică pe pagina oficială de internet a U.A.R.M. și în revista de specialitate”.

Decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. 6 din 01 aprilie 2019 pe marginea examinării plângerii în privința avocatului Ala Popa a fost contestată de Alexei Dimitrov, în calitate de petiționar, inițial cu cerere prealabilă la Uniunea Avocaților din Republica Moldova, ulterior la data de 15 mai 2019 în instanța de contencios administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Prin urmare, în sensul Legii, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi expusă vătămarea dreptului personal.

Această concluzie este fortificată și prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănueli sau conjuncturi (cauza Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene (cererea nr. 45572/00)).

Analizând materialele cauzei, instanța de recurs subliniază că, Alexei Dimitrov a invocat printre altele că plângerea adresată la data de 17 decembrie 2018 nu a fost examinată corespunzător, obiectiv și transparent, făcând referire la informațiile incluse în procesul-verbal nr. 6 din 01 aprilie 2019, potrivit căruia pentru propunerea de a intenta procedura disciplinară în privința avocatului Ala Popa au votat 6 membri, împotriva intentării procedurii disciplinare au votat 4 membri, un membru al Comisiei s-a abținut de la vot. Iar, ca rezultat al votului, prin scrisoarea nr. CED/80/19 din 05 aprilie 2019, Comisia pentru etică și disciplină l-a informat pe Alexei Dimitrov că acțiunile avocatului Ala Popa nu întrunesc elementele unei abateri disciplinare prevăzute de Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 09.07.2002, Statutul profesiei de avocat și Codul deontologic, care ar fi temei de intentare a procedurii disciplinare.

Astfel, reieșind din argumentul respectiv se observă că decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. 6 din 01 aprilie 2019 afectează drepturile/interesele legitime ale petiționarului, or se pretinde că a fost adoptată cu încălcarea procedurilor legale, ceea ce ar condiționa obținerea unei satisfacții echitabile prin examinarea plângerii sale în modul prevăzut de cadrul normativ.

În asemenea condiții, concluzia instanței de apel că reclamantul Dimitrov Alexei nu a prezentat nici un argument fondat prin care să motiveze și să justifice explicit în plan procesual care sunt în concret drepturile acestuia atinse prin adoptarea actului administrativ contestat, nu poate fi apreciată ca una justă.

După cum însăși instanța de apel relevă, acțiunea în contencios are menirea de oferi protecție juridică persoanei împotriva activității administrative ilegale a autorităților publice.

Temeiul constituțional al contestării actelor autorităților publice și a răspunderii acestor autorități pentru vătămările aduse prin nesocotirea sau încălcarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei rezultă din art. 53 din Constituție.

Astfel, potrivit 53 alin. (1) din Constituția RM, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enunțate supra, în cazul în care se pretinde prezența unui viciu în conținutul actului administrativ contestat (la caz, se invocă că concluzia expusă în partea dispozitivă a actului contestat nu ar corespunde cu concluzia pentru care sau expus prin vot majoritatea membrilor Comisiei), care ar duce la nulitatea acestuia, nu se poate invoca lipsa unui drept vătămat al recurentului-apelant, or circumstanțele descrise denotă interesul legitim al reclamantului de a-și revendica drepturile în procedura contenciosului administrativ.

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate, se conchide că instanța de apel eronat a declarat acțiunea lui Alexei Dimitrov ca fiind inadmisibilă, invocându-se că reclamantul nu poate revendica încălcarea prin activitatea administrativă a unui drept în sensul art. 17, or, concluziile instanței de apel contravin rigorilor instituite de cadrul normativ suscitată și îngrădesc dreptul lui Alexei Dimitrov la instanță, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Ca urmare, această circumstanță este apreciată de către completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ori declarând acțiunea inadmisibilă, instanța de apel nu a examinat fondul cauzei.

Instanța de recurs ține să menționeze că dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO impune existența unei căi judiciare efective care să permită revendicarea drepturilor civile [Běleš și alții împotriva Republicii Cehe, pct. 49; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 112].

Fiecare justițiabil are dreptul să prezinte în fața unei instanțe orice contestație referitoare la „drepturile și obligațiile sale cu caracter civil”. Astfel, art. 6 § 1 CEDO consacră „dreptul la instanță”, pentru care „dreptul de acces”, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, constituie un aspect [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 36; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), pct. 113]. Art. 6 § 1 CEDO poate fi invocat de orice persoană care, considerând nelegală ingerința în exercitarea unuia dintre drepturile sale cu caracter civil, se plânge că nu a avut posibilitatea să se adreseze în privința unei asemenea încălcări unei instanțe ce corespunde cerințelor art. 6 § 1. Atunci când există, cu privire la legalitatea unei astfel de ingerințe, o încălcare reală și serioasă referitoare fie la existența, fie la întinderea dreptului invocat, justițiabilul are dreptul, în temeiul art. 6 § 1 CEDO, ca „o instanță să soluționeze această chestiune de drept intern” (Z și alții împotriva Regatului Unit (MC), pct. 92; Markovic și alții împotriva Italiei (MC), pct. 98]. Refuzul unei instanțe de a examina acuzațiile justițiabililor privind compatibilitatea unei proceduri cu garanțiile fundamentale ale unui proces echitabil le limitează acestora dreptul de acces la o instanță [Al-Dulimi și Montana Management Inc. împotriva Elveției (MC), pct. 131].

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că corectarea erorii instanței de apel la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă, nefiind examinat fondul litigiului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de către Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman, de a casa decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Pe această cale, cauza de contencios administrativ urmează a fi judecată în întregime în cadrul unor proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns.

Altfel spus, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată.

Conform art. 247, art. 248, alin. (1), lit. d) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Alexei Dimitrov, reprezentat de avocatul Alexandru Terziman.

Se casează decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Dimitrov împotriva Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, persoană terță avocatul Ala Popa, cu privire la contestare actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Aliona Miron